

Βρυξέλλες, 17 Νοεμβρίου 2023
(OR. en)

15162/23

SOC 745
EMPL 532
ENV 1258

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου με θέμα την ενίσχυση της δημοκρατίας στην εργασία και τις πράσινες συλλογικές διαπραγματεύσεις για αξιοπρεπή εργασία και βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάπτυξη – Έγκριση

1. Η Προεδρία εκπόνησε σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου με θέμα «Ενίσχυση της δημοκρατίας στην εργασία και πράσινες συλλογικές διαπραγματεύσεις για αξιοπρεπή εργασία και βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάπτυξη».
2. Τα συμπεράσματα εξέτασε η Ομάδα «Κοινωνικά θέματα» στις 28 Σεπτεμβρίου και στις 16 και 31 Οκτωβρίου 2023.
3. Κατόπιν άτυπης γραπτής διαβούλευσης, η Ομάδα κατέληξε σε συμφωνία επί των συμπερασμάτων ως έχουν στο παράρτημα του παρόντος εγγράφου.
4. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται:
 - να επιβεβαιώσει τη συμφωνία επί του κειμένου του σχεδίου συμπερασμάτων ως έχει στο παράρτημα και
 - να διαβιβάσει το συνημμένο σχέδιο συμπερασμάτων στο Συμβούλιο (EPSCO) της 27ης Νοεμβρίου 2023 προς έγκριση.

**Ενίσχυση της δημοκρατίας στην εργασία και πράσινες συλλογικές διαπραγματεύσεις
για αξιοπρεπή εργασία και βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάπτυξη**

Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΟΤΙ:

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι θεμελιωμένη στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· η δημοκρατία, στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική της διάσταση, έχει κρίσιμη σημασία για την κοινωνία μας.
2. Η δημοκρατία λειτουργεί ομαλά όταν όλοι μπορούν να συμμετέχουν και να κάνουν τη φωνή τους πραγματικά ακουστή σε κάθε σφαίρα της ζωής τους, μεταξύ άλλων στον χώρο εργασίας τους. Η δημοκρατία στην εργασία είναι μία από τις βασικές αξίες και εγγύηση για πιο δίκαιη και συμπεριληπτική κοινωνική Ευρώπη.
3. Η δημοκρατία στην εργασία αποτελεί μέρος του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και απαντάται με διάφορες μορφές στην Ένωση και στα κράτη μέλη της μέσω της ενημέρωσης των εργαζομένων και της διαβούλευσης με αυτούς, των συλλογικών διαπραγματεύσεων, του κοινωνικού διαλόγου και της συμμετοχής των εργαζομένων στα διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα των εταιρειών.
4. Η ενίσχυση της δημοκρατίας στην εργασία μπορεί να συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη της Ένωσης και, ειδικότερα, σε μια ανταγωνιστική και συμπεριληπτική κοινωνική οικονομία της αγοράς, που οδηγεί σε πλήρη απασχόληση, αξιοπρεπή εργασία και κοινωνική πρόοδο, καθώς και βιώσιμη ανάπτυξη.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΞΗΣ:

5. Τα άρθρα 12, 27 και 28 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία εγγυώνται την ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στον χώρο εργασίας τους και το δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης και δράσης.
6. Την αρχή 8 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που αναφέρεται στον κοινωνικό διάλογο και τη συμμετοχή των εργαζομένων, και το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το οποίο παρουσίασε η Επιτροπή στις 4 Μαρτίου 2021 και αναγνωρίζει τη σημασία του κοινωνικού διαλόγου, των συλλογικών διαπραγματεύσεων, της ενημέρωσης, της διαβούλευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους σε διάφορα επίπεδα (μεταξύ άλλων σε εταιρικό και κλαδικό επίπεδο). Οι αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων έχουν τον σημαντικό ρόλο να εμπνέουν μέτρα που αποσκοπούν στη διαμόρφωση των οικονομικών μεταβάσεων και στην προώθηση της καινοτομίας στον χώρο εργασίας, ιδίως ενόψει της συνεχιζόμενης διττής μετάβασης και των αλλαγών στον κόσμο της εργασίας.
7. Την κοινωνική δέσμευση κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο το 2021, στο πλαίσιο της οποίας ζητείται η προώθηση του κοινωνικού διαλόγου ως δομικού στοιχείου του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και η ενίσχυσή του σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό, κλαδικό και εταιρικό επίπεδο.
8. Τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, οι οποίοι έχουν θέσει ως Στόχο Ανάπτυξης αριθ. 8 την προώθηση της συμπεριληπτικής και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, της απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους.

9. Τη διερευνητική γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Η δημοκρατία στην εργασία» της 26ης Απριλίου 2023¹, η οποία εκτιμά ότι η ενίσχυση της δημοκρατίας στον κόσμο της εργασίας δεν εξαρτάται μόνο από την ύπαρξη των αναγκαίων και κατάλληλων νομικών βάσεων, αλλά και από τη συνεργασία όλων των παραγόντων με γνώμονα τη γνώση. Η ανάγκη αυτή καθίσταται επιτακτικότερη στο πλαίσιο των προκλήσεων που συνιστούν ο οικολογικός και ο ψηφιακός μετασχηματισμός.
10. Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Μαΐου 2023 σχετικά με έναν χάρτη πορείας για μια κοινωνική Ευρώπη: δύο έτη μετά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο², με το οποίο καλούνται η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι της ΕΕ να επιδιώξουν ευρύτερη κάλυψη από συλλογικές διαπραγματεύσεις και ζητείται η χρηματοδότηση της ΕΕ να λαμβάνει υπόψη στόχους δημόσιας πολιτικής, για παράδειγμα κοινωνικές απαιτήσεις.
11. Τη διερευνητική γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 14ης Ιουνίου 2023³, σχετικά με τις πράσινες συλλογικές διαπραγματεύσεις, η οποία θεωρεί ότι τα ζητήματα που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση θα μπορούσαν να αποτελέσουν ισχυρότερη εστίαση των συλλογικών διαπραγματεύσεων στα κατάλληλα επίπεδα και ότι ένας πρόσφορος τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι η προώθηση των πράσινων συλλογικών διαπραγματεύσεων σε όλα τα επίπεδα.
12. Την έκθεση μη νομοθετικής πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη δημοκρατία στην εργασία, της 16ης Δεκεμβρίου 2021⁴, η οποία προωθεί τη συμμετοχή των εργαζομένων σε εταιρικό επίπεδο με σκοπό να στηριχθεί η δημοκρατία στην εργασία και ζητεί την ανάληψη περαιτέρω δράσης στους τομείς της ενημέρωσης, της διαβούλευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων, των συμβουλίων εργαζομένων, καθώς και του εταιρικού δικαίου και της εταιρικής διακυβέρνησης.

¹ Διερευνητική γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 26ης Απριλίου 2023 με θέμα «Η δημοκρατία στην εργασία», SOC/746-EESC-2022: <https://www.eesc.europa.eu/el/our-work/opinions-information-reports/opinions/democracy-work>

² Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Μαΐου 2023 σχετικά με έναν χάρτη πορείας για μια κοινωνική Ευρώπη: δύο έτη μετά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0203_EL.html

³ Διερευνητική γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 14ης Ιουνίου 2023 με θέμα «Πράσινες συλλογικές διαπραγματεύσεις» :<https://www.eesc.europa.eu/el/our-work/opinions-information-reports/opinions/green-collective-bargaining>

⁴ [Κείμενα που εγκρίθηκαν – Ευρωπαϊκό πλαίσιο για τα δικαιώματα συμμετοχής των εργαζομένων και την αναθεώρηση της οδηγίας για το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων – Πέμπτη 16 Δεκεμβρίου 2021 \(europa.eu\)](#)

13. Την απόφαση (ΕΕ) 2023/936 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2023 σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος Δεξιοτήτων, με την οποία ζητούνται μέτρα όπως η προώθηση του σχεδιασμού οδών μετάβασης και των συμπράξεων δεξιοτήτων μεγάλης κλίμακας, καθώς και εθνικών, τομεακών και ειδικών ανά εταιρεία στρατηγικών και προγραμμάτων κατάρτισης για τις δεξιότητες, μεταξύ άλλων μέσω του κοινωνικού διαλόγου και της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων.
14. Την υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τη συμμετοχή των εργαζομένων σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο, ειδικότερα την οδηγία 2002/14/ΕΚ περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων, την οδηγία 98/59/ΕΚ για τις ομαδικές απολύσεις, την αναδιατυπωμένη οδηγία 2009/38/ΕΚ για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων και τις οδηγίες 2001/86/ΕΚ και 2003/72/ΕΚ για τον ρόλο των εργαζομένων στην ευρωπαϊκή εταιρεία και στον ευρωπαϊκό συνεταιρισμό.
15. Τη σύσταση του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 2022 σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα⁵, η οποία καλεί τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για την πλήρη και ουσιαστική συμμετοχή, συμπεριλαμβανομένων της ενημέρωσης και της διαβούλευσης, των εργαζομένων σε όλα τα επίπεδα, καθώς και των εκπροσώπων τους, όσον αφορά την πρόβλεψη της αλλαγής και τη διαχείριση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση.

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(04))

16. **Για τους σκοπούς των παρόντων συμπερασμάτων**, με τον όρο «συλλογικές διαπραγματεύσεις» νοούνται όλες οι διαπραγματεύσεις που διεξάγονται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις και πρακτικές σε κάθε κράτος μέλος μεταξύ, αφενός, ενός εργοδότη, μίας ομάδας εργοδοτών ή μίας ή περισσότερων οργανώσεων εργοδοτών και, αφετέρου, μίας ή περισσότερων συνδικαλιστικών οργανώσεων, για τον καθορισμό των συνθηκών εργασίας και των όρων απασχόλησης· **με τον όρο «συλλογικές συμβάσεις» νοείται η έγγραφη συμφωνία που αφορά διατάξεις σχετικά με τις συνθήκες εργασίας και τους όρους απασχόλησης η οποία συνάπτεται από τους κοινωνικούς εταίρους που έχουν την ικανότητα να διαπραγματεύονται εξ ονόματος των εργαζομένων και των εργοδοτών, αντίστοιχα, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τις εθνικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων που αναγορεύονται καθολικά εφαρμοστές.**
17. Τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 2023 για την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη, για παράδειγμα, σχετικά με τον τρόπο προώθησης του κοινωνικού διαλόγου, συμπεριλαμβανομένων των συλλογικών διαπραγματεύσεων, μέσω της διασφάλισης ευνοϊκού περιβάλλοντος για διμερή και τριμερή κοινωνικό διάλογο και της συστηματικής, ουσιαστικής και έγκαιρης συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων καθώς και μέσω της διασφάλισης της πρόσβασής τους στις σχετικές πληροφορίες.
18. Τις σχετικές συμβάσεις της ΔΟΕ, ειδικότερα τη σύμβαση 87 περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας του συνδικαλιστικού δικαιώματος και τη σύμβαση 98 σχετικά με το συνδικαλιστικό δικαίωμα και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

19. Για να υπάρχει δημοκρατία στην εργασία απαιτούνται εύρυθμα συστήματα συλλογικών διαπραγματεύσεων, προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, στρατηγικές και πραγματικοί χώροι για τη συμμετοχή με διάφορες μορφές των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους σε μια εταιρεία, λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων τύπων εταιρικής οργάνωσης, διοίκησης και εποπτείας.
20. Τα διάφορα εθνικά μοντέλα για τη διακυβέρνηση των εταιρειών επιτρέπουν τη συμμετοχή των εργαζομένων στη διακυβέρνηση. Τα μοντέλα αυτά μπορούν να συμβάλουν στη βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάπτυξη και στην αξιοπρεπή εργασία και να επιφέρουν βελτιώσεις στην ανταγωνιστικότητα των εταιρειών και στη συμμετοχή των εργαζομένων, καθώς και προσήλωση στην επίτευξη των εταιρικών στόχων.
21. Ο τακτικός, διαφανής και ευρύς διάλογος με σεβασμό μεταξύ των κοινωνικών εταίρων μπορεί να δημιουργήσει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη και να συμβάλει στην ανάπτυξη πιο επιτυχημένων και ισορροπημένων διαδικασιών προσαρμογής στο πλαίσιο των πολλαπλών αλλαγών που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες και άλλοι οργανισμοί.
22. Η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, μαζί με τους άλλους μετασχηματισμούς που επηρεάζουν τον κόσμο της εργασίας, όπως οι δημογραφικές αλλαγές και η μετανάστευση, καθιστούν αναγκαία τη λήψη περαιτέρω μέτρων για την ενίσχυση της δημοκρατίας στην εργασία, ώστε να προωθηθούν περαιτέρω η βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάπτυξη και η αξιοπρεπής εργασία.
23. Η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς θα πρέπει να παραμένει κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό και να λαμβάνει υπόψη τις πρόσφατες αλλαγές στον κόσμο της εργασίας.
24. Εξαρχής, οι στρατηγικές αποφάσεις μπορούν να ωφελούνται από τη συμμετοχή των εργαζομένων στις διαδικασίες λήψης εταιρικών αποφάσεων, καθώς με τον τρόπο αυτό μετριάζεται ο κίνδυνος μελλοντικών συγκρούσεων.

25. Η πρόσβαση των εκπροσώπων των εργαζομένων στα διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα των εταιρειών είναι απαραίτητη ώστε να εντάσσεται και η οπτική των εργαζομένων στο γενικό σύστημα διαχείρισης μιας εταιρείας, ιδίως στο πλαίσιο υπερεθνικών εταιρειών, και θα πρέπει να αναπτύσσεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή τις εθνικές πρακτικές.
26. Η ψηφιακή μετάβαση και η ψηφιοποίηση των εταιρειών θέτουν νέες προκλήσεις όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των δικαιωμάτων ενημέρωσης και διαβούλευσης. Στο πλαίσιο αυτό επηρεάζονται οι φυσικοί χώροι εργασίας και, κατ' επέκταση, η έννοια της εγκατάστασης. Επιπλέον, η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και της αλγοριθμικής διαχείρισης στην οργάνωση της εργασίας, στις εργασιακές σχέσεις ή σε νέες μορφές εργασίας μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίον πραγματοποιούνται η ενημέρωση των εργαζομένων και η διαβούλευση μαζί τους. Η αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων ενημέρωσης και διαβούλευσης, καθώς και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, έχουν καίριο ρόλο στην ανάπτυξη και τον σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο των διαδικασιών ψηφιοποίησης και χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης και των αλγορίθμων στην οργάνωση της εργασίας και στις εργασιακές σχέσεις.
27. Ο κοινωνικός διάλογος, καθώς και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, σε όλα τα επίπεδα, είναι ιδανικά μέσα για την προώθηση της κατάρτισης και της επανειδίκευσης των εργαζομένων, δεδομένου ότι οι κοινωνικοί εταίροι έχουν άμεση γνώση των σημερινών και των μελλοντικών δεξιοτήτων που απαιτούνται στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

28. Ο κοινωνικός διάλογος, καθώς και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, σε όλα τα επίπεδα και στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων, έχουν επίσης ζωτική σημασία για να διασφαλίζονται είτε η κατάλληλη μετάβαση από μια θέση εργασίας σε άλλη, είτε η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας κατά τη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων των πράσινων θέσεων εργασίας, είτε η αποτελεσματική εφαρμογή επαρκών μισθών και κατάλληλων συνθηκών εργασίας, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και τη διά βίου μάθηση.
29. Οι πράσινες συλλογικές διαπραγματεύσεις, σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων σε διακλαδικό και κλαδικό επίπεδο, και σε εταιρικό, τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίες ορίζονται ως το περιεχόμενο των συλλογικών διαπραγματεύσεων σε ζητήματα που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση, συμβάλλουν καίρια στη διασφάλιση των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων, των οποίων η αυτονομία πρέπει να γίνεται σεβαστή, είναι πολύ σημαντικός κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ισορροπημένων λύσεων που διευκολύνουν τη δίκαιη μετάβαση προς μια οικονομία απαλλαγμένη από ανθρακούχες εκπομπές και ευνοούν μια πράσινη και κοινωνική Ευρώπη.
30. Με βάση τα ανωτέρω, η δημοκρατία στην εργασία και οι πράσινες συλλογικές διαπραγματεύσεις για αξιοπρεπή εργασία και βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάπτυξη απαιτούν ισχυρούς κοινωνικούς εταίρους, καθώς και την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων με στόχο μεγαλύτερη κάλυψη.
31. Τα παρόντα συμπεράσματα βασίζονται σε προηγούμενες εργασίες και πολιτικές δεσμεύσεις του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Επιτροπής και αρμόδιων φορέων στον τομέα αυτόν. Οι προηγούμενες πολιτικές δεσμεύσεις περιλαμβάνονται επίσης στα έγγραφα που απαριθμούνται στο παράρτημα.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σύμφωνα με τις εθνικές αρμοδιότητες και λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές πρακτικές, αλλά και με σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων σε εθνικό επίπεδο:

32. Να προάγουν την περαιτέρω ανάπτυξη διαφόρων μορφών δημοκρατίας στην εργασία στις εθνικές νομοθεσίες ή πρακτικές.
33. Να λάβουν μέτρα για να εξακολουθήσουν να στηρίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή του ευρωπαϊκού πλαισίου για τα δικαιώματα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση, π.χ. τα υφιστάμενα συστήματα αφενός αποτελεσματικών κυρώσεων και αφετέρου προστασίας των εκπροσώπων των εργαζομένων.
34. Να συνεχίσουν να ενισχύουν τον κοινωνικό διάλογο και να προωθήσουν ευρύτερη κάλυψη από συλλογικές διαπραγματεύσεις καθώς και να καταστήσουν δυνατή τη διεξαγωγή αποτελεσματικών συλλογικών διαπραγματεύσεων, σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 2023, με παράλληλο σεβασμό της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων και της αρχής των ελεύθερων και εκούσιων διαπραγματεύσεων.
35. Να ανταλλάσσουν εμπειρίες και τις ορθές πρακτικές των εθνικών και ευρωπαϊκών μηχανισμών για τη συμμετοχή των εργαζομένων στα διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα των εταιρειών.
36. Να ενθαρρύνουν περαιτέρω την ανάπτυξη πράσινων συλλογικών διαπραγματεύσεων σε διακλαδικό, κλαδικό και εταιρικό επίπεδο, σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, με παράλληλο σεβασμό της αυτονομίας τους και της αρχής των ελεύθερων και εκούσιων διαπραγματεύσεων.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, με σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των ευρωπαϊών και των εθνικών κοινωνικών εταίρων:

37. Να αναπτύξει πρωτοβουλίες που αποσκοπούν σε μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες για το δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση, τη διαβούλευση και τη συμμετοχή, να τονίσει τα βάσει στοιχείων θετικά αποτελέσματα της συμμετοχής των εργαζομένων και να προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κρατών μελών.
38. Να συμβάλει στην ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου στην ΕΕ και να ενθαρρύνει πρωτοβουλίες για να προωθήσει την ευρύτερη κάλυψη από συλλογικές διαπραγματεύσεις καθώς και να καταστήσει δυνατή τη διεξαγωγή αποτελεσματικών συλλογικών διαπραγματεύσεων, για παράδειγμα μέσω δημόσιας χρηματοδότησης, στήριξης των επιχειρήσεων ή δημόσιων συμβάσεων.
39. Να συνεχίσει να εξετάζει, σε στενή συνεργασία με τους ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους, εάν η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς παραμένει κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Εν προκειμένω θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, για παράδειγμα, οι αλλαγές που επιφέρει η ψηφιακή μετάβαση, όπως η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και της αλγοριθμικής διαχείρισης στην οργάνωση της εργασίας, στις εργασιακές σχέσεις ή σε νέες μορφές εργασίας, καθώς και οι προκλήσεις που συνδέονται με την αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων ενημέρωσης και διαβούλευσης στα κράτη μέλη.
40. Να προβληματιστεί σχετικά με την ανάγκη και τη σημασία των εξελίξεων της νομοθεσίας της ΕΕ όσον αφορά τη συμμετοχή των εργαζομένων σε εταιρείες, και δη σε υπερεθνικές εταιρείες. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, για παράδειγμα, η ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η δημιουργία ευρωπαϊκών εταιρειών και ευρωπαϊκών συνεταιριστικών εταιρειών, καθώς και οι διασυνοριακές δραστηριότητες, δεν καταστρατηγούν ούτε υπονομεύουν τα δικαιώματα συμμετοχής των εργαζομένων.

41. Να ενθαρρύνει τον κοινωνικό διάλογο σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό των εταιρειών και τον αντίκτυπό του στις συνθήκες εργασίας και να προαγάγει την ανθρωποκεντρική προσέγγιση όσον αφορά τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, των αλγορίθμων και της ψηφιοποίησης, με σεβασμό των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων των εργαζομένων.
42. Να προωθήσει την ανάπτυξη πράσινων συλλογικών διαπραγματεύσεων σε ευρωπαϊκό, διακλαδικό, κλαδικό και εταιρικό επίπεδο κατά την υλοποίηση της πράσινης μετάβασης. Κατά την ανάπτυξη αυτή θα πρέπει να λαμβάνονται πλήρως υπόψη τα χαρακτηριστικά των εγχώριων συστημάτων συλλογικών διαπραγματεύσεων και μπορούν να εξετάζονται ζητήματα όπως: οι νέες ευκαιρίες απασχόλησης και η δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας, ο αντίκτυπος της πράσινης μετάβασης στην εδαφική και κοινωνική συνοχή, οι μεταβάσεις μεταξύ διαφορετικών κλάδων δραστηριοτήτων, οι απαιτούμενες αναβάθμιση δεξιοτήτων, κατάρτιση και επανειδίκευση των εργαζομένων, τα μέτρα που απαιτούνται για τις ομάδες εργαζομένων και τις περιοχές που είναι πιο ευάλωτες στις αλλαγές που επιφέρει η πράσινη μετάβαση, η επαγγελματική υγεία και ασφάλεια στον χώρο εργασίας, οι συνθήκες εργασίας, η κινητικότητα όσον αφορά τη μετακίνηση προς τον τόπο εργασίας, και η παροχή κατάλληλης κατάρτισης και εξειδίκευσης για τους κοινωνικούς εταίρους.

Έγγραφα αναφοράς

1. Διοργανικά κείμενα της ΕΕ

- Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT>
- Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017.
https://commission.europa.eu/publications/european-pillar-social-rights-booklet_el

2. Νομοθεσία της ΕΕ

- Οδηγία 2001/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 8ης Οκτωβρίου 2001, για τη συμπλήρωση του καταστατικού της ευρωπαϊκής εταιρίας όσον αφορά το ρόλο των εργαζομένων.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001L0086>
- Οδηγία 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλευσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0014>
- Οδηγία 2003/72/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για τη συμπλήρωση του καταστατικού του ευρωπαϊκού συνεταιρισμού όσον αφορά το ρόλο των εργαζομένων.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003L0072>
- Οδηγία 2009/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους.
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:122:0028:0044:EL:PDF>
- Οδηγία (ΕΕ) 2019/2121 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019 για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 όσον αφορά τις διασυνοριακές μετατροπές, συγχωνεύσεις και διασπάσεις.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L2121>

- Σύσταση του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 2022 σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(04))

- Σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 2023 για την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη δημοκρατία στην εργασία: ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για τα δικαιώματα συμμετοχής των εργαζομένων και την αναθεώρηση της οδηγίας για το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων.

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0331_EL.html

- Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Φεβρουαρίου 2023 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0028_EL.html

- Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 1ης Ιουνίου 2023 σχετικά με την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου.

[Κείμενα που εγκρίθηκαν – Ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου – Πέμπτη 1 Ιουνίου 2023 \(europa.eu\)](https://www.europa.eu/press-room/media/infographic/item/12345)

4. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού του για τη διαχείριση των δίκαιων μεταβάσεων

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0040>

5. Ηνωμένα Έθνη

- Η Ατζέντα του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

<https://sdgs.un.org/goals>